

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2020.

Јануар 2021.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

Током 2020. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован, откривено је 2.110 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

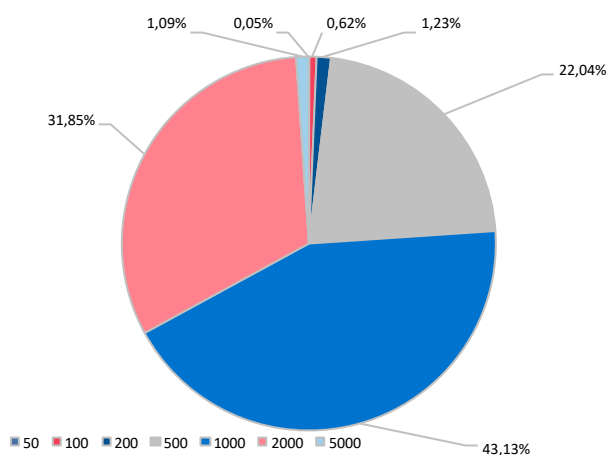
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2020. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	Укупно
Комада	23	672	910	465	26	13	1	2.110
Учешће у %	1,09	31,85	43,13	22,04	1,23	0,62	0,05	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 2000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 97,02% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца.

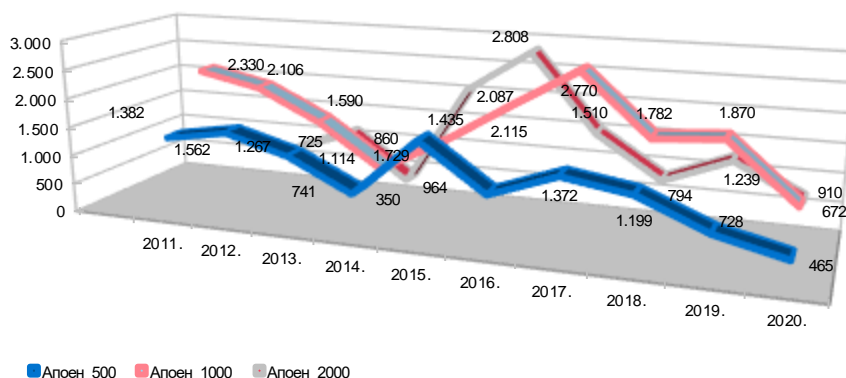
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2020. (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена готовог новца у последњих десет година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 и 1000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 86,42% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–децембар 2020.
(у хиљадама динара)

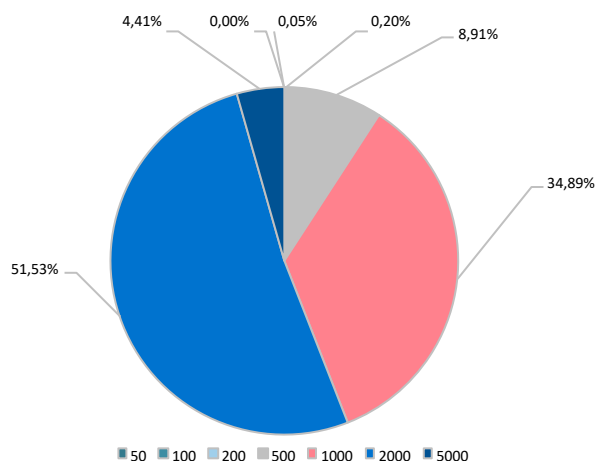
Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	Укупно
Износ	115	1344	910	233	5,2	1,3	0,1	2.608,1
Учешће у %	4,41	51,53	34,89	8,91	0,20	0,05	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 4,55 фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривено је 8.009,28 динара фалсификованог новца.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–децембар 2020.

(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

Током 2020. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати, откривено је 890 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказана је у Табели 3.

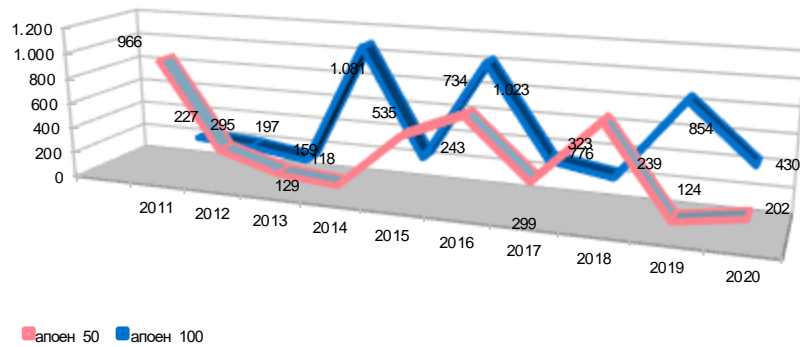
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2020.
(у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10		100	50			
Комада	47	43	430	202	84	9	815	45	1	46	29	890
Учешће у %	5,28	4,83	48,31	22,70	9,44	1,01	91,57	5,06	0,11	5,17	3,26	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је 815 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 100 и 50. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата два најзаступљенија апоена евра у последњих десет година.

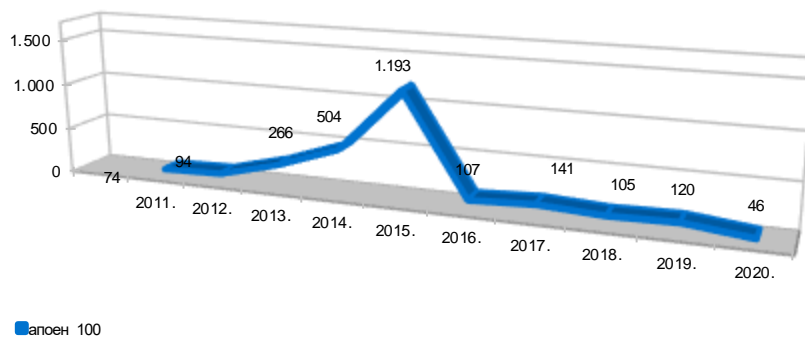
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у коадима)

Извор: Народна банка Србије.

У току 2020. године откривено је 46 комада фалсификата америчког долара. У посматраном периоду доминантан је удео фалсификата апоена од 100 америчких долара (45 комада). Број комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година приказан је на Графикону 5.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у коадима)

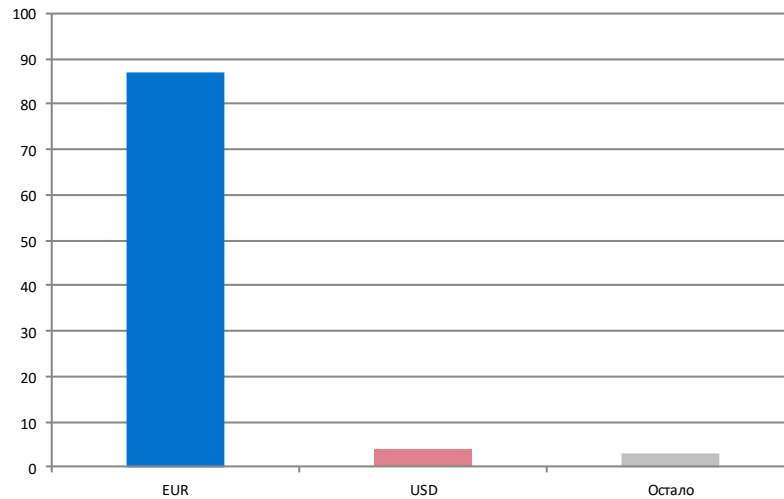
Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, у Табели 3 колону *Остало* чине фалсификоване новчанице шест валута: конвертибилне марке (један комад), немачке марке (три комада), британске фунте (два комада), хрватске куне (21 комад), руске рубље (један комад) и шведске круне (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима (Графикон 6).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца
јануар–децембар 2020.

(износ у хиљадама EUR)

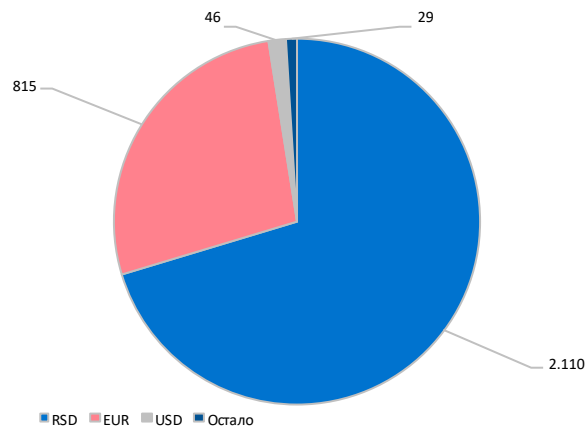
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама током 2020. године, однос броја комада фалсификата домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2020.

(у комадима)

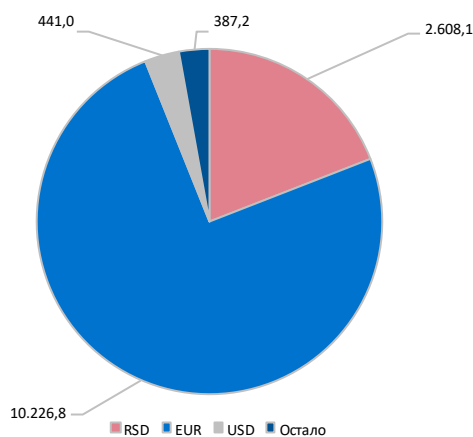

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (70,33%), затим евра (27,17%), америчких долара (1,53%), док на преостале валуте отпада укупно 0,97%.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама током 2020. године најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у динарима¹ (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–децембар 2020.
(износ у хиљадама РСД)

Извор: Народна банка Србије.

Доминантан удео откривених фалсификованих новчаница чине новчанице евра (74,85%), затим домаће валуте (19,09%), америчког долара (3,23%) и на крају осталих валута (2,83%).

НАПОМЕНА: У фебруару 2020. године полиција је запленила 20.564 комада фалсификата у апоену од 100 америчких долара (номинално 2.056.400 америчких долара), што није обухваћено овим извештајем зато што су ови фалсификати откривени и заплениени пре пуштања у оптицај.

¹ За прерачун вредности осталих валута у динаре примењен је средњи курс на дан 26. јануара 2021. године.